

Hartaanselänrannan OSALLISTAMISTYÖPAJA 9.9.2020 klo 14-17

Yhteenveto työpajan tehtävänannoista

Laatija: Lilli Linkola, Ethica Oy

Työpajan kulku

Työpajan tavoitteena oli:

1. Innostaa paikallisia yrityksiä kiertotaloudesta, jotta tuntuu mielekkäältä ja vapaaehtoiselta tavalta toimia.
2. Kasvattaa osallistujien ymmärrystä kiertotaloudesta ja sen tuomista mahdollisuuksista Hartaanselänrannassa.
3. Käydä vuoropuhelua Hartaanselänrannan kehittämisen tavoitteista ja yritysten roolista olla mukana toteuttamassa tavoitteita, sekä kerätään tietoa siitä, millaista kiinnostusta yrityksillä on aluetta kohtaan.

Työpaja koostui kahdesta alustuksesta ja kahdesta ryhmätyöstä. Työpajan alkuun Oulun kaupunki esitteli Hartaanselänrannan suunnitelmaluonnoksen, jonka jälkeen Ethica esitteli tarkemmin ekologiseen kaupunkikehitykseen ja kiertotalouteen liittyvät tavoitteet. Esityksineen työpaja kesti yhteensä 3h. Työpaja järjestettiin Ympäristötalossa, ja siihen järjestettiin myös etäosallistumismahdollisuus.

Paikallaolijat jaettiin kolmeen 3-4 hengen ryhmään. Etäosallistujat muodostivat yhden ryhmän. Ensimmäisessä ryhmätyössä osallistujilta kysyttiin kuinka helppoa tai vaativaa Hartaanselänrannan ekologiseen kaupunkikehitykseen liittyviin tavoitteisiin on päästä. Jokainen osallistuja täytti vastauslomakkeen ja ryhmäläisiä pyydettiin pohtimaan yhdessä mitä tavoitteisiin pääseminen käytännössä vaatisi.

Seuraavassa ryhmätyössä osallistujat kehittivät ryhmässä ratkaisuja erityisesti haastavien ja yhteistyötä vaativien tavoitteiden eteenpäin viemiseksi. Jokainen ryhmä täytti ratkaisuehdotuksestaan Ideakortin.

Työpajamateriaali

Rakentaminen	Nimi	Minuun saa olla yhteydessä Hartaanselän kehitystyön tiimoilta työpajan jälkeen:	
	Organisaatio		
	Yhteystiedot	KYLLÄ	EI
	Helppo toteuttaa Vaatii Yhteistyötä Vaativa toteuttaa	Mitä tarvitaan/mikä kaupungin rooli?	Mikä etu omalle liiketoiminnalle?
Rakennusten ja kortteleiden yhteistiloja keskitetään.			
Talo- ja infrarakentamisen ratkaisut ovat muuntojoustavia			
Hulevedet käsitellään luontopohjaisin ratkaisuin			
Vihermassa väheneminen kompensoidaan kasvillisuutena, viherrakenteena tai esim. viherkattoina			
Uudisrakennukset sitovat hiiltä ja hiilijalanjäljen laskenta ohjaa rakentamista			
Alueella tuotetaan ja hyödynnetään uusiutuvaa energiaa			
Kierrätysmateriaali % kortteleille			

ethica

Nimi ja yhteystiedot

RATKAISUN KUVAUS

RATKAISUN VISUALISOINTI

MITÄ ARVOA IDEA TUO...

ASIAKKAALLE / KOHDERYHMÄLLE

YRITYKSELLE

Ensimmäisen ryhmätyön vastaustaulukko

Toisessa ryhmätyössä täytetty ideakortti

Miltä tavoitteet vaikuttavat?

Osallistujien näkemykset Hartaanselänrannan ekologiseen kestävyYTEEN ja kiertotalouteen liittyviin tavoitteisiin.

Yhteenveto

Lähtökohtaisesti työpajaan osallistuneet sidosryhmät suhtautuvat positiivisesti Hartaanselänrannan ekologiseen kaupunkikehitykseen liittyviin ajatuksiin ja tavoitteisiin. Työpajassa kulttiin puheenvuoroja, jotka kehottivat kunnianhimon säilyttämiseen ja riman pitämiseen korkeana.

Osallistujille arvioivat rakentamisen kierrätysmateriaalien käyttöön liittyvät tavoitteet haastavimmaksi toteuttaa. Kierrätysmateriaalien käyttöön liittyvät tavoitteet ja ohjauskeinot tulisi kehittää yhdessä rakentajasidosryhmien kanssa. Kaupungilla on myös tärkeä rooli tiedon tuottamisessa.

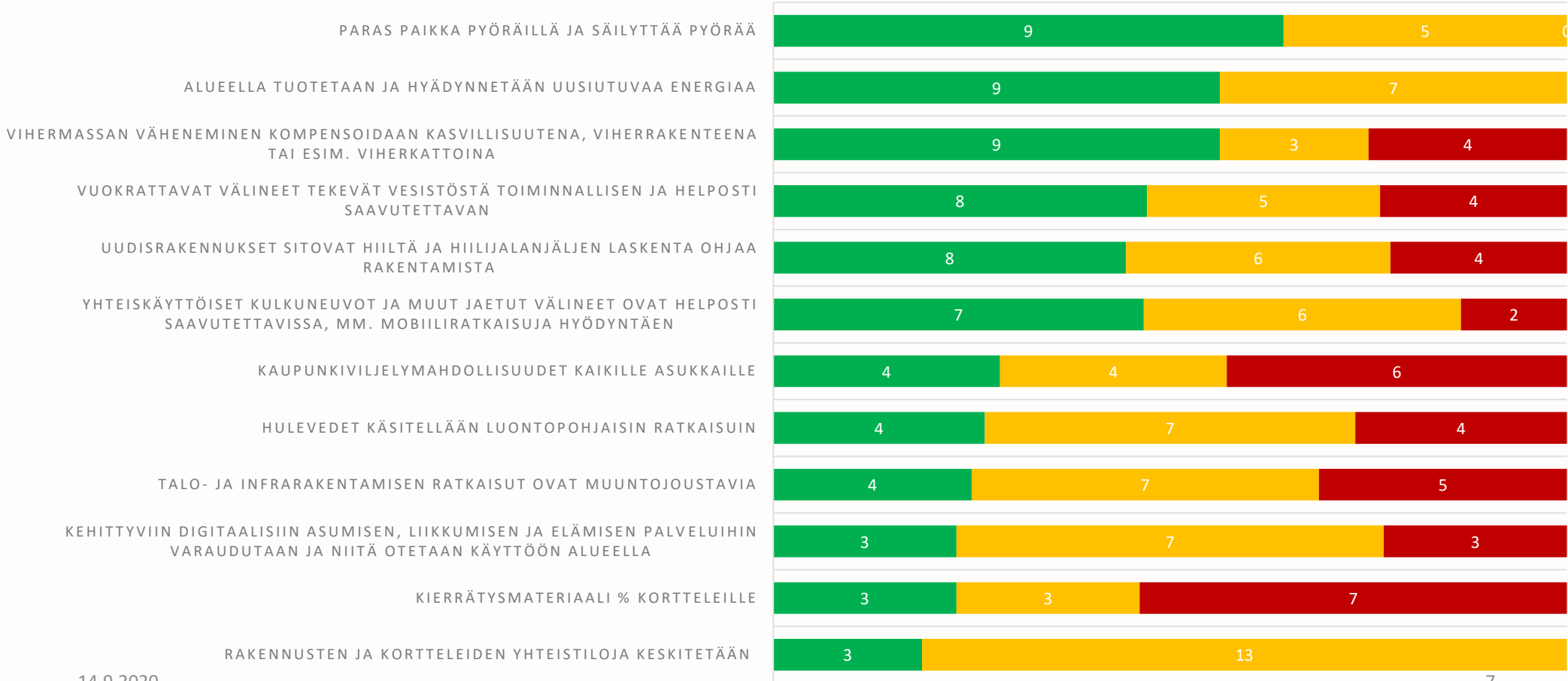
Rakennusten ja kortteleiden yhteistilojen keskittäminen nähtiin rakennuttajan näkökulmasta myös etuna, mutta toteutus tulee olla hyvin suunniteltu, jotta rakentamis- ja luovutusvaiheessa ei tule epäselvyyksiä.

Monen esitetyn tavoitteen osalta kaavoitus, määräykset ja tontinluovutuksen ehdot nähtiin olennaisina ohjauskeinoina. Mm. Huleveden käsittely, yhteiskäyttötilat ja kulkuneuvot, pyöräilyn edistäminen, viherinfra ja kaupunkiviljely, uusiutuva energia.

Kaupungilta odotetaan paljon yhteistyötä ja eri toimijoiden toimintakenttien kartoittamista. Kaupungin tehtävänä nähtiin tavoiteasetanta ja ohjaus. Oleellimmat kriteerit ehdotettiin laitettavaksi asemakaavamääräyksiin jolloin ne toteutuu, kaavasta ei saisi kuitenkaan toimijoiden mielestä tehdä liian joustamatonta.

KIRJAA OMAN ORGANISAATIOSI NÄKÖKULMASTA KUINKA HELPPO/ HAASTAVA TAVOITTEESEEN ON PÄÄSTÄ

■ Helppo toteuttaa ■ Vaatii yhteistyötä ■ Vaativa toteuttaa





Rakennusten ja kortteleiden yhteistiloja keskitetään.

Tämä tulisi olla ohjeena ja määräyksenä tontinluovutusehdoissa. Suunnittelijoilla ja toteuttajilla tulisi olla tarkka käsitys käytännön toteutuksesta. On tärkeää, että kaavoitetaan selkeästi – alue, rak. oikeus. Vaatii paljon yhteistyötä, kaupungin rooli ohjaava ja määräävä. Kaupungin hyvä toteuttaa pysäköintitalo/vrt Jyväskylä Kangas, muut yhteistilat helppoja. Hyvä pohtia myös tilojen ylläpitoa jne. tämä vaatii yritystoimintaa. Huomautettiin myös, että tontin hallinnanjakosopimukset tosi hankalia taloyhtiöissä, ja tähän voidaan kaavoituksessa vaikuttaa. Osa näki etuna, että saattaa pienentää hankkeen rakennuskustannuksia. Laadukkaat tilat myös tuovat lisäarvoa asunnoille/omistajille. Myös suunnittelu osaamista löytyy.



Yhteiskäyttöiset kulkuneuvot ja muut jaetut välineet ovat helposti saavutettavissa, mm. mobiiliratkaisuja hyödyntäen.

Kaupunginosassa yhteiskäyttöiset autot, pyörät ja veneet tarvitsevat toimijan, joka ylläpitää järjestelmää. Nähtiin, että tässä olisi ensisijaisesti rooli yrittäjälle. Tulee olla riittävästi käyttäjiä, jotta on liiketoiminnalliset edellytykset täyttyvät. Kevyen liikenteen kulkuneuvojen osalta voi olla helpompi järjestää kuin autojen. Parkkipaikat, saavutettavuus ja sijoittelu, olennaisia toiminnan kannalta. Kaupungilla tässä olisi koordinoijan rooli, asettaa tavoitteet ja hakea aktiivisesti toimijaa.

Rakennuttajien näkökulmasta on edullista, jos parkkipaikkoja tarvitsee rakentaa vähemmän. Toiminta avaa myös uusia mahdollisuuksia kehittää asumisen palveluliiketoimintaa.

Tällä hetkellä Oulun kaupungilla Sivakalla on jo nyt yhteiskäyttö autoja ja pyöriä asukkaiden ja työntekijöiden käytössä, mutta niitä käytetään aika vähän. Käyttö voi kuitenkin lisääntyä, koska esimerkiksi Myllytulliin ollaan rakentamassa autotonta taloa.



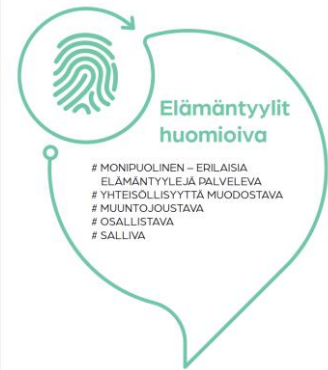
Talo- ja infrarakentamisen ratkaisut ovat muuntojoustavia

Kaupungin rooli tarjota kannustimia, jotta tavoite toteutuu. Talonrakentamisessa pitäisi olla helppo toteuttaa. Ehdotettiin, että kaavaan/ tontinluovutusehtoihin tulisi määräykset tilojen minimi koosta. Toisaalta taas väljyyttä kaavaan, ettei aja tiettyyn asunto kokoon.

Onnistumiseen tarvitaan arkkitehtien ja insinöörien yhteistyötä. Kaupunki voisi toimia koordinaattorina ja luoda yhteyksiä alan toimijoiden välille ratkaisujen kehittämiseksi, erityisesti rak. Teollisuuteen. Muuntojoustavat ratkaisut tuo lisäarvoa asunoille/omistajille.

On hyvä kannustaa siihen, että rakennus suunnitellaan koko sen elinkaarelle rakennuksenkäyttäjien tarpeet huomioiden ja, että rakentamisessa panostetaan rakentamisen laatuun.

Sähköiset huoltokirjat myös olennaisia mahdollistajia.



Paras paikka pyöräillä ja säilyttää pyörää

Maankäytön suunnittelussa tulee varata riittävästi tilaa tonteille pyörävarastoja varten. Kaikkia pyöriä ei kannata säilöä lämpöisessä sisätilassa. Tarvitaan pyöräpysäköintiloja. Kaavoituksella ja liikennesuunnittelulla merkittävä rooli. Parhaassa tapauksessa vähentäisi autopaikkojen tarvetta -> rakentamisen kustannukset.

Kaupunkiviljelymahdollisuudet kaikille asukkaille

Osoitetaan kaavoituksessa tilat on tarpeeksi lähelle asukkaita. Kaupungin tulisi selvittää tilan tarve. Ark. tst. Kimmo Kuisma tehnyt Viikin ekokortteliin mallin tästä. Haasteena nähtiin, että perinteiselle kaupunkiviljelylle ei maanpinta-ala tule riittämään.



Hulevedet käsitellään luontopohjaisin ratkaisuin

Hulevesille tulee olla tonteilla tilaa, varsinkin jos halutaan luonnonmukaista käsittelyä. Tonttien koot pitää nyt jo yleissuunnitelmavaiheessa olla riittävän suuria tästä näkökulmasta. Ratkaisuja olisi hyvä miettiä aluetasolla. Kaupungilla iso rooli kaavoitusvaiheessa. Myös myöhemmässä vaiheessa tarvitaan ohjausta ja vaatimuksia esim. tontinluovutusehtoihin. Referenssi kohteita: Limingan Rantakylä & Tyrnävän murto, puhdistavat toisiaan seuraavat pienet hulevesilammet. Ekoviikki, kokeiltu mm. muovitonta maarakentamista.



Vihermassa väheneminen kompensoidaan kasvillisuutena viherrakenteena tai esim. viherkattoina

Länsi puolella Hietasaaren alueella vaikea toteuttaa, itäpuolella helppoa. Kaavoituksessa tämä huomioon. Kaavamääräyksillä voidaan ohjata. Puistometsät Hietasaaren puolelle. Viherrakenteiden toiminta tulee varmistaa, ettei tule riskirakenteita. Rakentajan näkökulmasta viherkatto kallis ratkaisu. Katoille voi myös sijoittaa muuta toimintaa, kuten Beach Volley kentän. Viherrakenteet ja vihermassa luovat viihtyisää asuinympäristöä, joka rakennuttajan näkökulmasta hyvä asia.

Vuokrattavat välineet tekevät vesistöstä toiminnallisen ja helposti saavutettavan

Tarvitaan yrittäjä. Tätä voitaisiin hakea yhdessä Business Oulun kanssa. Kaupungin lupapalveluiden odotetaan tulevan vastaan mahd. yrittäjää. Alue vaikea suojelun takia. Ei varsinainen matkailukohde. Kaupungilta toivottiin, myös laiturirakenteiden kustannuksiin osallistumista.



Uudisrakennukset sitovat hiiltä ja hiilijalanjäljen laskenta ohjaa rakentamista

Tarvitaan selkeät laskentamallit ja ohjeet laskentaan. Ohjaavuutta lisäksi vaatimustason asettaminen. Mukaan kaavamääräyksiin ja tontinluovutusehtoihin. Puurakentamiseen kannustaminen. Puurakentaminen voi vaikuttaa myös alueen viihtyisyyteen positiivisesti.

Alueella tuotetaan ja hyödynnetään uusiutuvaa energiaa

Vaatimustason asettaminen. Iso rooli kaupungilla mahdollistajana mm. kaavassa rakennusten sijoittelu olennaista, maalämmön tarkempi selvittäminen. Voisiko jokilämpö olla mahdollista sillan toisella puolella? Suunnitteluvalinnat olennaisia, jotta toteutuu. Etuna asumisen kustannusten pieneneminen, joka voi lisätä kohteen kiinnostavuutta.



Kierrätysmateriaali % kortteille

Tarvitaan erittäin tarkka määrittely. Herätti työpajan osallistujien keskuudessa eniten kysymyksiä. Kierrättäminen on laaja käsite, siksi kierrätys % kortteille voi olla hankala asettaa. Sisältö riippuu myös paljon siitä, millaisia materiaaleja on markkinoilla. Tarvitaan tietoa mitkä ovat terveellisiä ja turvallisia kierrätysrakennusaineita. Olennaista erityisesti asuntorakentamisen osalta. Vastuu kysymykset herättävät huolta. Maarakentamisessa kierrättäminen on helpompaa. Asukkaille rakennusmateriaalien kierrättämisellä ei välttämättä ole merkitystä. Ehkä tulevaisuudessa, kun ihmiset ovat valveutuneempia. Tällä hetkellä hinta vaikuttaa.

Kaupungilla iso rooli kierrättämisen osalta infran rakentamisessa. Siellä jo nykyään käytetään kierrätettyjä materiaaleja.

Kaupungilla myös ohjaava rooli kierrättämiseen kannustajana, kun rakennetaan. Kaupunki voisi tuottaa rakentajille tietoa millaisia kierrätysmateriaaleja on tarjolla.



Kehittyviin digitaalisiin asumisen, liikkumisen ja elämisen palveluihin varaudutaan ja niitä otetaan käyttöön alueella.

Kaupungin rooli on rakentaa digiverkon/tietoliikenne infran. Kaikilla jo tabletti ja kännykkä.

Digillä myös kääntöpuolensa, entä jos energian saannissa tulevaisuudessa ongelmia? Sähköistymisen myötä, sähköomavaraisuus tärkeää.

Rakennuttajan näkökulmasta kiinnostava kehittää uutta asumisen palveluliiketoimintaa

Miten tästä eteenpäin?

Työpajan osallistujien ideat

Yhteenveto

Kolmessa ryhmässä kehitettiin neljä ideaa, joiden avulla voitaisiin päästä yhteistyössä ja tavoitteissa eteenpäin. Ideat olivat:

1. Oikeasti kansainväliset messut – asuntomessut, joissa rima korkealla ja uusia ajatuksia/ratkaisuja ulkomailta, jotka kiinnostaisivat huomattavasti kansainvälisiä kävijöitä sekä suunnittelijoita/rakennuttajia.
2. Ihmisen elinkaaren mittaiset talot – asunnot suunnitellaan muuntojoustavasti siten, että ne ovat yhdistettävissä isommaksi tai erotettavissa pienempiin.
3. Uusituvan energian käyttö ja tuotanto aluella – erityisesti maalämpö ja kylmä sekä jokilämmön tutkiminen
4. Korjaamo Beach volley käyttöön ja parkkihallin katolle beach volley kenttä ja terassi. Monitoiminnalliset tehokkaasti käytetyt tilat.

RATKAISUN KUVAUS

1. OIKEASTI KANSAINVÄLIVET MESSUT "

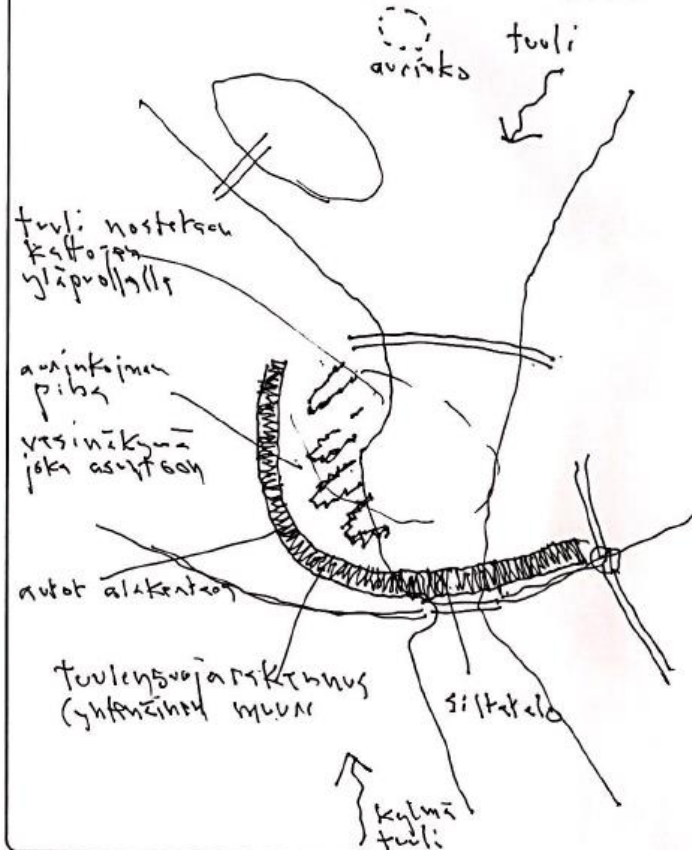
- KORTTELISSA OLTAVA KANSAINVÄLINEN TOTEUTUSRYHMÄ, JOKA TUO KOKEMUSTA JA OSAAMISTA SUOMEEN
- SUUNNITTELURYHMÄSTÄ 50% ULKOMAILTA
- PAINOPISTE - PUUOSAAMIJEN KEHITTÄMINEN KANSAINVÄLISENÄ AIVOMYRSKYNÄ

MITÄ ARVOA IDEA TUO...

ASIAKKAALLE / KOHDERYHMÄLLE

- ASUNTOMESSUILLE UUSI TAJO JULKISUUTTA
- OULUN KAUPUNGILLE MÄKYVYYTÄ JA ASIAN TUNTISA - MATKAILUA
- ALVEELLE OMA, MUISTA EROTTAVA ILME. OMA ILME YRITYKSELLE
- VAHVISTAA ASUKKAIDEN PAIKALLISIDENTITEETTIÄ / KOTIPAIKKATUNNETTA.
- UUTTA OSAAMISTA YRITYKSILLE JA JULKISUUTTA
- ALVEESTA TULEE KIINNOTTA VAATIVALLE, MAKSUKYKYISELLE ASIAKAS KUNNALLE

RATKAISUN VISUALISOINTI



ethica

RATKAISUN KUVAUS

- TALON SUUNNITTELUUN NIIN, ETTE AIKAA SAISI HELPOSTI YHDISTETTÄÄ JA JAETTA PERHEIDEN MUKAISEN MUKAISEN.
- PARHAASINOT MUTS KERRASTALOIHIN!
- MYÖS HUONEIDEN SUURET HUONEIDISTA TOISEEN! MÖÖ YHDISTETTÄVISSÄ

MITÄ ARVOA IDEA TUO...

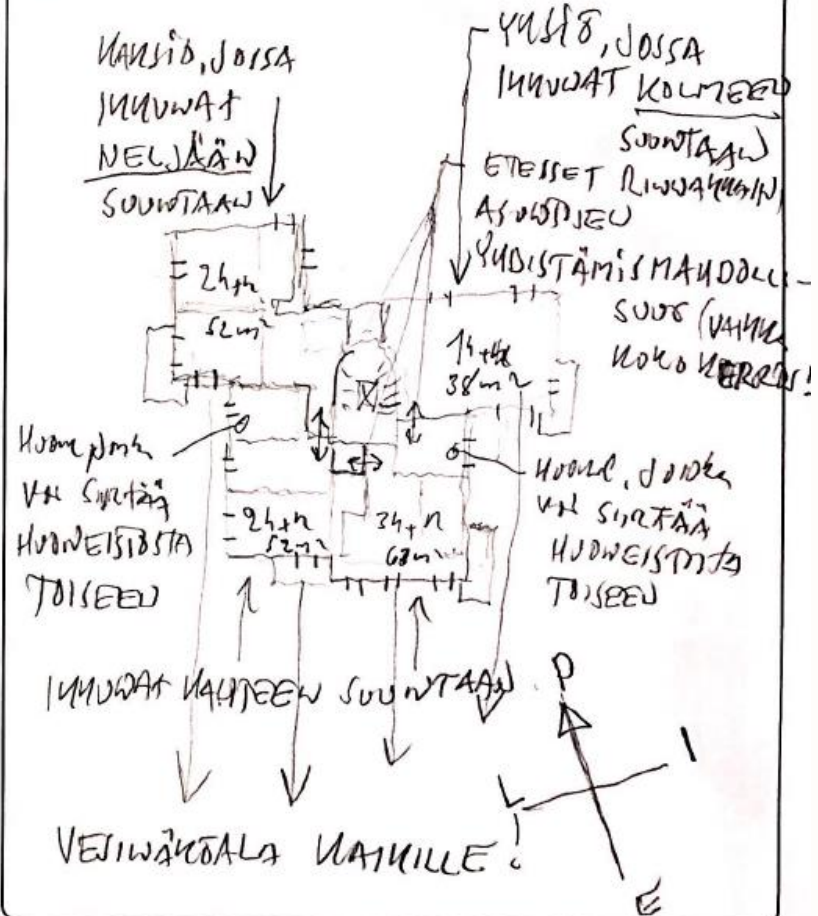
ASIAKKAALLE / KOHDERYHMÄLLE

MUUTTOJOUKKO!
ELÄMÄNVAARIASUMINEN

YRITYKSELLE

MYTTÄVYYS, ARVOSTUS

RATKAISUN VISUALISOINTI



ethica

RATKAISUN KUVAUS

UUSIUTUVAN ENERGIAN KÄYTTÖ JA TUOTANTO / AWEELLA :

- VALTAVA POTENTIAALI
- JOUKU LÄMPÖ
- MAALÄMPÖ JA -KYLMÄ
- HILJÄNYTTÄMINEN VASTIN OULUN ENERGIAN TUOTTAJAKSI
- ESIM. AWE-TAI KORITTELUKOHTEINEN TUOTANTO

RATKAISUN VISUALISOINTI

MITÄ ARVOA IDEA TUO...

ASIAKKAALLE / KOHDERYHMÄLLE

- HILJÄNYTTÄMINEN ENERGIAN
- VIILENNYS ASUINOLITIN

YRITYKSELLE

RATKAISUN KUVAUS

Ajatus = korjaamorakennus otetaan beachvolley - käyttöön ja tapahtumakeskukseksi sekä autotallin katolle beachkenttä ja ravintola/terassi.

Yhteistyö Oulun Energian kanssa.

MITÄ ARVOA IDEA TUO...

ASIAKKAALLE / KOHDERYHMÄLLE

Viihettä ja virkistytymisen mukavuuksia

YRITYKSELLE

Maailman ainoa parkkihollin katolla sijaitseva beachvolleykenttä!

RATKAISUN VISUALISOINTI



Muuta työpajassa mainittua

- Kehotettiin harkitsemaan korttelirakennetta, jotta mahdollisimman monesta asunnosta avautuisi näkymä joelle.
- tontin omistus / vuokra / valinnainen, vuokratonteissa voi tulla yllätyksiä
- tontin hallinnanjakosopimukset tosi hankalia taloyhtiöissä, tähän voidaan kaavoituksessa vaikuttaa
- rakentajalle/rakennuttajalle pyyntö tehdä taloyhtiöiden yhtiöjärjestykset selkeitä, niin ettei niitä tarvitse yrittää tulkita (airbnb-kielto, tupakointikielto? ehkäpä markkinointivalttejakin)
- yhteistyö tontinluovutus, grynderi ja esim. me kiinteistöliitto / yhteistyö, voitaisiin kertoa mitkä suurimpia ongelmia uudistuotannossa / koti uudistalosta